

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **P.**, so sídlom v **B.**, zastúpenej JUDr. **M. M.**, advokátom v **B.**, proti povinnému **M. V.**, naposledy bývajúcemu v **P.**, o vymożenie **289,45 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp.zn. 15 Er 2046/2006, v konaní o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne zo 7. októbra 2010 sp.zn. 16 CoE 189/2010 a uzneseniu Okresného súdu Prievidza zo 14. júna 2010 č.k. 15 Er 2046/2006-15, takto

r o z h o d o l :

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Trenčíne zo 7. októbra 2010 sp.zn. 16 CoE 189/2010 a uznesenie Okresného súdu Prievidza zo 14. júna 2010 č.k. 15 Er 2046/2006-15 v časti výroku o náhrade trov exekučného konania a vec vracia v rozsahu zrušenia Okresnému súde Prievidza na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Prievidza uznesením zo 14. júna 2010 č.k. 15 Er 2046/2006-15 exekúciu zastavil a súdnej exekútorke trovy exekučného konania nepriznal. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že exekúcia bola zastavená podľa § 57 ods. 1 písm. g/ zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), nakoľko povinný zomrel, čiže stratil spôsobilosť byť účastníkom konania a povinnosti z exekučného titulu neprešli na inú osobu. Uviedol, že nemôže zaviazat' oprávnenu na náhradu trov podľa § 203 ods. 3 Exekučného poriadku, nakoľko v danom prípade dôvodom zastavenia exekúcie bola skutočnosť, že po smrti povinného tu nie sú dedičia, ktorí by zodpovedali za jeho dlhy. Poukázal na to, že smrť povinného ako účastníka konania je objektívnou skutočnosťou, ktorú oprávnená nemohla predvídat' a nejedná sa o prípad, kedy by zastavenie exekúcie zavinila oprávnená.

Na odvolanie súdnej exekútorke JUDr. E. Š. Krajský súd v Trenčíne uznesením zo 7. októbra 2010 sp.zn. 16 CoE 189/2010 rozhodnutie okresného súdu potvrdil. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že k zastaveniu exekúcie došlo nie z dôvodu nemajetnosti na strane povinného, ale z dôvodu jeho úmrtia. Podľa názoru odvolacieho súdu nemožno preto aplikovať ustanovenie § 203 ods. 2 Exekučného poriadku, podľa ktorého má súdny exekútor nárok na náhradu trov exekučného konania od oprávnenej v prípade zastavenia exekúcie z dôvodu, že majetok povinného nepostačuje ani na náhradu trov exekúcie. Odvolací súd uviedol, že dôvodom zastavenia exekúcie bolo úmrtie povinného, t.j. strata spôsobilosti byť účastníkom exekučného konania. Oprávnená zastavenie exekúcie procesne nezavinila, preto nemožno ju zaviazať na zaplatenie trov exekúcie.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu v spojení s uznesením okresného súdu v časti o trovách exekúcie, podal na podnet súdnej exekútorke generálny prokurátor Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie. Žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky obe uznesenia v napadnutej časti zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Poukázal na to, že súdy sa pri svojom rozhodovaní neriadili zákonnými ustanoveniami § 1, § 2, § 251 ods. 4 O.s.p., § 37 ods. 1, § 57 ods. 1, § 196 ods. 1, § 203 ods. 2 Exekučného poriadku. Podľa názoru generálneho prokurátora súd prvého stupňa nesprávne stanovil dôvod zastavenia exekučného konania. Úmrtie povinného samo osebe nie je dôvodom na zastavenie exekučného konania. V prípade, ak zosnulý – povinný zanechá majetok, pokračuje sa v exekúcii s jeho dedičmi. Prechod práv a povinností počas exekúcie je upravený v § 37 ods. 3 Exekučného poriadku, z ktorého vyplýva, že povinnosti vyplývajúce z exekučných vzťahov nezanikajú smrťou povinného, ale prechádzajú na dedičov, ktorí zodpovedajú za dlhy poručiteľa do výšky nadobudnutého dedičstva. V prípade ak majetok nezanechá, súd exekučné konanie zastaví z dôvodu, že majetok povinného nepostačuje ani na úhradu trov exekúcie. Generálny prokurátor mal za to, že exekučné konanie malo byť zastavené podľa § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku a súd prvého stupňa mal pri stanovení náhrady trov exekúcie vychádzať z ustanovenia § 203 ods. 2 prvá veta Exekučného poriadku a na úhradu trov exekúcie zaviazať oprávnenú. Uviedol, že súd prvého stupňa pri rozhodovaní na zistený skutkový stav nesprávne aplikoval ustanovenie exekučného poriadku, v dôsledku čoho **vec nesprávne právne posúdil**. Uvedený nedostatok neodstránil ani odvolací súd, keď rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil.

Účastníci konania sa k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora Slovenskej republiky nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu účastníka konania (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenia v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

V konaní o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky je dovolací súd viazaný rozsahom dovolania, ako aj uplatneným dovolacím dôvodom vrátane jeho obsahového vymedzenia (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.). Obligatórne sa zaoberá len vadami konania uvedenými v § 237 O.s.p. a inými vadami, pokiaľ tieto mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Procesné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli v konaní o mimoriadnom dovolaní namietané a ani nevyšli najavo. Podľa právneho názoru najvyššieho súdu ale v konaní na súdoch nižších stupňov došlo k tzv. inej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.).

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že napadnuté rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť, pri ktorej súd zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Pri posudzovaní námietok v mimoriadnom dovolaní vzal dovolací súd na zreteľ, že vykonávanie exekučnej činnosti je výkonom verejnej moci (§ 5 ods. 2 Exekučného poriadku), ďalej že za výkon exekučnej činnosti patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov

a náhrada za stratu času (§ 196 Exekučného poriadku) a napokon, že súdom poverený exekútor má pri rozhodovaní o trovách exekúcie postavenie účastníka konania (§ 37 ods. 1 Exekučného poriadku).

Pokiaľ k zastaveniu exekúcie došlo rozhodnutím súdu z niektorého z dôvodov uvedených v ustanovení § 57 Exekučného poriadku, rozhodne súd aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie (viď § 200 ods. 2 Exekučného poriadku). Rozhodnutie súdu musí teda v týchto prípadoch okrem výroku o zastavení exekúcie obsahovať aj výrok o náhrade trov exekúcie.

Podľa § 203 ods. 2 veta prvá Exekučného poriadku ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený.

Dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa. Dedič zodpovedá do výšky nadobudnutého dedičstva za poručiteľove dlhy, ktoré na neho prešli poručiteľovou smrťou (§ 460 a § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ak poručiteľ nezanechal majetok, súd konanie zastaví (§ 175h ods. 1 O.s.p.); dedičov upovedomuje o dedičskom práve len v prípade, že dedičské konanie nebolo zastavené podľa § 175h O.s.p. (§ 175i ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku exekúciu súd vyhlási za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať.

Podľa § 57 ods. 1 písm. h/ exekučného poriadku exekúciu súd zastaví, ak majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie.

V danej veci povinný v priebehu konania zomrel. Povinnosti vyplývajúce z exekučných vzťahov však smrťou povinného nezanikajú (§ 37 ods. 3 Exekučného poriadku), ale prechádzajú na dedičov, ktorí sa okamihom smrti poručiteľa stávajú subjektom jeho práv a povinností a veritelia môžu od nich žiadať uspokojenie svojich pohľadávok do výšky nadobudnutého dedičstva. V tomto prípade však poručiteľ žiaden majetok nezanechal a dedičské konanie bolo právoplatne zastavené podľa § 175h ods. 1 O.s.p. pre jeho nemajetnosť. Dovolací súd sa preto stotožnil so záverom generálneho prokurátora, že exekučný súd mal konanie zastaviť správne z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie (§ 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku). Prípadní dedičia

nevstúpili do žiadnych povinností poručiť, nakoľko ten bol nemajetný a preto použitie § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku pre zastavenie exekúcie bolo nesprávne. Následne okresný súd rozhodol nesprávne aj o trovách exekúcie, ktoré je povinná znášať oprávnená aj keď zastavenie exekúcie nezavinila, pokiaľ je exekučné konanie zastavené pre nemajetnosť povinného (§ 203 ods. 2 Exekučného poriadku). Možno preto uzavrieť, že sudy nižšieho stupňa nesprávne vyhodnotili dôvody zastavenia exekúcie a tým nesprávne rozhodli aj o trovách exekúcie. Obdobne už vo veci rozhodol Najvyšší súd slovenskej republiky v rozsudku z 30. novembra 2006, sp.zn. 2 M Cdo 1/2006 a v uznesení z 13. mája 2011, sp.zn. 7 M Cdo 5/2011.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že generálny prokurátor Slovenskej republiky dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e ods. 1 O.s.p. v spojení § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Na základe uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnuté uznesenia a vec vrátil Okresnému súdu Prievidza na ďalšie konanie (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 2, 3 O.s.p.), v ktorom bude právny názor dovolacieho súdu vyslovený v tomto rozhodnutí pre tento súd záväzný.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného ako i dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. januára 2012

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová